

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9250/2024
29.01.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Херцег адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, којег заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3419/23 од 01.02.2024. године, у седници одржаној 29.01.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3419/23 од 01.02.2024. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3419/23 од 01.02.2024. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П 208/2023 од 26.09.2023. године у првом, другом и трећем ставу изреке, и предмет **враћа** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 208/2023 од 26.09.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу износ од 1.325.593,14 динара са затезном каматом од 26.09.2023. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да надокнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 240.925,94 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужени стекао право својине на $\frac{1}{2}$ дела на парцели ../5 уписаној у лист непокретности .. КО Петроварадин са површином од 158м² и тужилац обавезан да трпи упис права јавне својине туженог код надлежне службе за катастар непокретности након правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове парничног поступка почев од дана пресуђења па до дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3419/23 од 01.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П 208/2023 од 26.09.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је из свих законских разлога благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, посебна ревизија туженог у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је на основу члана 404. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се, под условима из члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП, тај ванредни правни лек може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у катастру непокретности уписан као сувласник са $\frac{1}{2}$ идеална дела на парцели ../5 КО Петроварадин, површине 158м². Право сувојине тужилац је стекао наслеђивањем заоставштине свог оца, покојног ББ. Предметна парцела настала је током 1971. године, деобом парцеле .. КО Петроварадин на парцеле ../1, ../2, ../3, ../4 и ../5 у тој катастарској општини. На целој парцели ../5 КО Петроварадин је решењем земљишно-књижног суда ДН 4051/71 уписано право службености пролаза колима и пешице у корист свагдашњег власника парцеле ../2 (послужног добра), а решењем земљишно-књижног суда ДН 5651/71 је на основу купопродајног уговора од 16.07.1971. године укњижено право службености пролаза пешице и колима преко удела од $\frac{1}{2}$ дела сада покојног ББ у корист свагдашњих власника парцела ../3 и ../4 КО Петроварадин. Спорна парцела је Планом генералне регулације Алибеговца са подручјем за породично становање на југоистоку Петроварадина намењена за јавну површину, улицу и у целисти је ушла у састав две улице које још нису добиле назив. Парцела је делимично опремљена комуналном инфраструктуром, а саобраћајна површина је изграђена од бетонских коцки. Тржишна вредност парцеле износи 2.651.186,28 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужиоцу припада накнада у висни тржишне вредности спорне парцеле, сразмерна његовом сувласничком уделу, и зато су применом члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије обавезали туженог на исплату новчане накнаде. По становишту судова, тужилац је онемогућен у вршењу права сувојине на предметној парцели која је фактички, без спроведеног поступка експропријације, приведена јавној намени предвиђеној планским актом и користи се као улица - добро у општој употреби у својини туженог, сагласно члану 10. став 2. и став 10. Закона о јавној својини.

По оцени Врховног суда, основани су наводи ревидента да је у овом спору погрешно примењено материјално право и да зато чињенично стање није у потпуности и правилно утврђено.

Према одредби члана 2. став 1. тачка 48. Закона о планирању и изградњи, површина јавне намене је простор одређен планским документом за уређење или

изградњу објеката јавне намене или јавна површина за које је предвиђено утврђење јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 2. став 1. Закона о путевима („Службени гласник Републике Србије“ број 41/18 ... 92/23) прописано је да је улица јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља (тачка 6), а јавни пут је пут који испуњава прописане критеријуме за категоризацију од стране надлежног органа и који је надлежни орган прогласио као такав (тачка 2). Према члану 5. став 5. наведеног закона, скупштина јединице локалне самоуправе доноси акт о категоризацији општинских путева и улица на основу критеријума из става 2. тог члана, које прописује Влада, Уредбом о критеријумима за категоризацију јавних путева („Службени гласник Републике Србије“ број 28/19 и 97/23). Скупштина Града Новог Сада је извршила категоризацију општинских путева и улица Одлуком о категоризацији општинских путева и улица на територији Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“ број 55/09).

План генералне регулације Алибеговца са подручјем за породично становање на југоистоку Петроварадина („Службени лист Града Новог Сада“ број 8 од 21.02.2019. године) не садржи попис парцела које се налазе у његовом обухвату, већ само опис граница плана и обухват грађевинског подручја, тако да се његовим читањем не може без стручне помоћи поуздано утврдити да ли је спорна парцела тим планским документом предвиђена за јавну намену - јавну саобраћајну површину (улицу). Означеним планским актом је предвиђено да на снази остаје План детаљне регулације приступног пута гробљу на Алибеговцу („Службени лист Града Новог Сада“ број 14 од 12.04.2007. године) и да се он примењује у делу који није у супротности са Планом генералне регулације. Наведеним Планом детаљне регулације предвиђено је да је део спорне парцеле намењен за саобраћајну површину (као и делови парцела ../1 и ../3). Део спорне парцеле је за јавну саобраћајницу предвиђен и Планом детаљне регулације подручја источно од приступног пута за гробље на Алибеговцу у Петроварадину („Службени лист Града Новог Сада“ број 46 од 16.10.2023. године), чијим ступањем на снагу је престао да важи План детаљне регулације приступног пута гробљу на Алибеговцу из 2007. године.

Следствено изложеном, по налажењу ревизијског суда, за сада се не може поуздано закључити да је планским актима цела парцела ../5 КО Петроварадин предвиђена за јавну саобраћајницу. Напротив, наведени планови детаљне регулације из 2007. и 2023. године предвиђају да је само део те парцеле намењен за саобраћајницу, а нижестепени судови нису утврдили у ком делу - у којој површини је парцела намењена за јавну површину. Такође, није поуздано утврђено ни да ли спорна парцела представља улицу у значењу из члана 2. став 1. тачка 6. у вези тачке 2. и члана 5. став 5. Закона о путевима, односно у коју категорију улица из означене Одлуке Скупштине тужене јединице локалне самоуправе се може сврстати.

Те чињенице су, по становишту Врховног суда, битне за правилну примену материјалног права меродавног за одлуку о тужбеним захтевима, због чега су обе нижестепене пресуде укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, сагласно правилима о доказивању и терету доказивања из члана 228. и 231. ЗПП, утврдити који део спорне парцеле је важећим планским актима предвиђен за јавну саобраћајну површину - улицу, и да ли се

фактички може сматрати улицом - јавним путем, која саобраћајно повезује делове насеља, односно у коју категорију улица би се могла сврстати, или је она и даље у својини тужиоца које је ограничено правом службености пешачког и колског пролаза у корист власника послужних добара - парцела ../2 и ../3 КО Петроварадин. По утврђењу свих ових чињеница првостепени суд ће одлучити о захтеву тужиоца за исплату новчане накнаде по основу фактичке експропријације и праву јавне својине туженог.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић